

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/9/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720202488
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8720202488.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Lajoša a sudcov JUDr. Andreja Radomského a JUDr. Kataríny Krochtovej, v sporovej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., 2/ E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., obaja právne zastúpení: JUDr. Peter Behúň, advokát, so sídlom Námestie sv. Egídia 44, 058 01 Poprad, IČO: 52 461 092, proti žalovanému: F. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. XXX, XXX XX B., právne zastúpený: Mgr. Adrián Bobko, advokát, so sídlom Nám. sv. Egídia 78, 058 01 Poprad, IČO: 37 747 371, o určenie neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 21C/34/2020-232 z 15.05.2024 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Poprad č. k. 21C/34/2020-375 zo 17.01.2025 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok v znení opravného uznesenia.

II. Žalobcom voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) na podklade žaloby žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom č. k. 21C/34/2020-232 z 15. 05. 2024, v znení opravného uznesenia Okresného súdu Poprad č. k. 21C/34/2020-375 zo 17.01.2025 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol takto, cit:

„I. Určuje, že odstúpenie žalovaného zo dňa XX.XX.XXXX od Kúpnej zmluvy vedenej na C. H. D., katastrálny odbor pod I. XXXX/XXXX/XX, je neplatné.

II. Žalobcom priznáva voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že súd rozhodne o trovách konania uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Prípád právne posúdil podľa § 37 ods. 1, 2 a 3, § 39, § 45 ods. 1, 2, § 48 ods. 1, 2, zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 137 písm. d), § 150 ods. 1 a 2, § 151 ods. 1 a 2, § 153 ods. 1, 2 a 3, § 185 ods. 1 a 2, § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a výrok o trovách konania podľa § 251, § 255 ods. 1, a § 262 ods. 1 a 2 CSP.

3. Po skutkovej stránke v podstatnom vychádzal zo zistenia, že dňa 15.07.2020 uzavrel žalovaný ako predávajúci a žalobcovia 1/ a 2/ ako kupujúci kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol predaj bytu č. X J. X. D.. v bytovom dome so súp. č. XXX, postavený na pozemkoch s parc. č. XXXX K. XXXX, všetko k.ú. D., na L. C., M. I. XX so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach, zariadeniach a príslušenstve domu v 1/12, ako aj spoluvlastnícky podiel na pozemkoch zastavaných domom s

parc. č. XXXX zastavané plochy a nádvorí o výmere 168 m² v podiele 1/12, parcela reg. „N.“ K. D. M. XXXX zastavané plochy a nádvorí o výmere 173 m² v podiele 1/12, parcela reg. „N.“ (ďalej len „kúpna zmluva“). Článok VII tejto zmluvy - Cena nehnuteľností a platobné podmienky obsahoval okrem iného dojednanie o celkovej kúpnej cene za prevádzané nehnuteľnosti v sume 109 000,- eur (slovom: stodevättisíc eur), s tým že prvú časť dohodnutej kúpnej ceny vo výške 76 000,- eur mali kupujúci uhradiť predávajúcemu najneskôr do 30.06.2020 na účet č. O. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX a druhú časť dohodnutej kúpnej ceny vo výške 33 000, eur mali uhradiť na ten istý bankový účet určený predávajúcim najneskôr do 30.06.2019. Označený článok kúpnej zmluvy obsahoval aj dojednanie o súhlase predávajúceho, že druhú časť dohodnutej kúpnej ceny kupujúci uhradia z prostriedkov čerpaného hypotekárneho úveru, ktorý im poskytne O. O., K., P. XX, XXX XX Q., R.: XX XXX XXX (ďalej len „hypotekárna banka“). Kupujúci sa súčasne zaviazali zabezpečiť pre hypotekárnu banku všetky potrebné podklady na čerpanie úveru tak, aby druhá časť kúpnej ceny podľa tohto článku mohla byť poukázaná na bankový účet predávajúceho najneskôr v lehote do 30.06.2020. Článok VII bod 4) kúpnej zmluvy obsahoval dojednanie, že kúpna cena sa považuje za zaplatenú v deň pripísania na účet predávajúceho, článok VIII. bod 2) vyhlásenie predávajúceho, že byt a pivnicu odovzdá do užívania kupujúcemu najneskôr do 31.07.2020 za predpokladu, že došlo k zaplateniu celej kúpnej ceny a článok IX. bod 1) dojednanie, že predávajúci má právo odstúpiť od predmetnej zmluvy v prípade, ak do 15 dní od jej podpisu nebude v plnej výške zaplatená kúpna cena. Okrem toho súd prvej inštancie v podstatnom vychádzal zo zistenia, že (i) dňa 06.03.2020 bol realizovaný prevod časti kúpnej ceny žalobcovi na účet žalovaného v sume 76 839 eur, že (ii) dňa 07.03.2020 bola žalovaný bezhotovostne vrátená žalobcom 1/ a 2/ suma 839,- eur, že (iii) žalovaný čestným vyhlásením zo 17.07.2020 adresovaným O. O., K. vyslovil súhlas s úhradou kúpnej ceny aj po termíne uvedenom v kúpnej zmluve a že voči kupujúcemu si nebude uplatňovať sankcie podľa kúpnej zmluvy za oneskorené platenie kúpnej ceny, ako aj že (iv) dňa 29.07.2020 boli žalovanému prostredníctvom banky poukázané peňažné prostriedky v sume 33 000,- eur, že (v) dňa 04.08.2020 bol žalobcami ako kupujúcimi podaný C. H. D., katastrálnemu odboru návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na podklade označenej kúpnej zmluvy, že (vi) podaním zo 04.08.2020, doručeným katastru nehnuteľností 05.08.2020 žalovaný odstúpil od kúpnej zmluvy podľa § 5 a nasl. zákona č. 182/1993 Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z.z.“) a § 588 a nasl. OZ, v podstatnom s odôvodnením, že kupujúci ho pri podpise zmluvy uviedol do omylu, v dôsledku ktorého je kúpna zmluva v zmysle § 49a OZ neplatným právny úkonom a že (vii) rozhodnutím C. H. D., katastrálny odbor, sp. zn. I. XXXX/XXXX/XX bolo konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva podanom 04.08.2020, ktorého prílohou bola kúpna zmluva uzavretá medzi stranami sporu, prerušené na dobu do posúdenia platnosti odstúpenia od zmluvy. Z čiastočného výpisu listu vlastníctva č. XXXX, vedeného pre kat. úz. D. z 20.08.2020 (ako aj zo 07.08.2023) tiež zistil, že (viii) kúpnu zmluvou prevádzaný byt s príslušenstvom je vlastnícky zapísaný na žalovaného, s vyznačeným záložným právom v prospech O. O., K. na základe záložnej zmluvy k nehnuteľnostiam č. XXXXXXXXXXXX S. XX.XX.XXXX podľa I. XXXX/XXXX S. XX.XX.XXXX, že (ix) z rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 19C/38/2020-63 zo 16.06.2021 zistil, že ním bol žalobca 1/ spolu s ostatnými užívateľmi bytu zaviazaný do pätnástich dní od právoplatnosti rozsudku na vlastné náklady vypratať byt č. X J. D. D. bytového domu, O. M. XXX I. I. XX na L. I. I. D., o celkovej výmere 56,4 m² pozostávajúci z dvoch obytných miestností a príslušenstva a dvoch pivníc nachádzajúcich sa v suteréne bytového domu, ako aj že (x) rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 12C/39/2020-164 z 24.02.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 5Co/32/2022 z 29.06.2023, právoplatným 10.08.2023 bola zamietnutá žaloba žalovaného o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 15.07.2020. Súd prvej inštancie nadväzne uzavrel, že do uplynutia lehoty sudcovskej koncentrácie na uvádzanie tvrdení a predkladanie dôkazov žalovaný nerozporoval tvrdenia žalobcov 1/ a 2/, že žalobou napadnuté odstúpenie od kúpnej zmluvy im nebolo doručené a tiež, že v tejto lehote ani nepreukázal doručenie tohto odstúpenia od kúpnej zmluvy žalobcom 1/ a 2/, pričom vzhľadom na oneskorenosť návrhu žalovaného na pripojenie katastrálneho spisu vedeného pod sp. zn. I. XXXX/XXXX/XX, produkovaného až na pojednávaní dňa 15.05.2024, tento návrh na dokazovanie zamietol.

4. Vo veci právne uzavrel, že v prípade nároku na určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy ide v zmysle § 137 písm. d) CSP o nárok na určenie právnej skutočnosti, ktorého prípustnosť je viazaná na podmienku možnosti jeho uplatnenia podľa osobitného predpisu, ktorá v danom prípade vyplýva z katastrálneho zákona. Konštatoval, že naliehavý právny záujem žalobcov 1/ a 2/ na podanej žalobe je daný písomnou výzvou C. D. na podanie žaloby o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy, v dôsledku čoho existuje stav právnej neistoty, kedy nie je zrejmé či právny úkon žalovaného je spôsobilý navodiť účinky odstúpenia od zmluvy. Ďalej zastal názor, základným predpokladom možnosti platného

odstúpenia od zmluvy je skutočnosť, že zmluva, od ktorej chce zmluvná strana odstúpiť je platná. V bode 42. odôvodnenia napadnutého rozsudku sa stotožnil s právoplatným vyriešením otázky platnosti kúpnej zmluvy v konaní vedenom pred Okresným súdom Poprad pod sp. zn. 12C/39/2020, teda záverom, že kúpna zmluva, od ktorej mal žalovaný odstúpiť je platná. Nadväzne konštatoval, že pre nastúpenie účinkov odstúpenia od kúpnej zmluvy je nevyhnutné jeho riadne doručenie druhej zmluvnej strane ako adresátovi, ak ten nebol fyzicky prítomný pri jeho vykonaní, keďže ide o tzv. adresovaný právny úkon. Poukázal na zákonné ustanovenia § 45 OZ k otázke doručovania prejavov vôle subjektov práva, ktoré predstavuje zásady pre celé súkromné právo. Akokoľvek extenzívne by chcel súd vyložiť výraz, že sa zásielka dostala do dispozičnej sféry adresáta, ide o doručovací vzťah medzi zmluvnými stranami, nie medzi tretími osobami, ako to bolo v tomto prípade, keď odstúpenie žalovaného bolo doručované katastru nehnuteľností dňa 04.08.2020, nie žalobcom. Na podklade výsledkov dokazovania mal za to, že žalovaný nepreukázal doručenie odstúpenia od kúpnej zmluvy žalobcom 1/ a 2/, k čomu dodal, že všeobecne je v záujme právnej istoty doručiteľa, aby sa aspoň pokúsil o doručenie odstúpenia žalobcom, čo však podľa záverov súdu prvej inštancie v konaní preukázané nebolo. Doručením prejavu vôle sa dosahuje perfektnosť úkonu, ktorej dôsledkom je, že osoba vykonávajúca právny úkon je od tohto momentu prejavom vôle viazaná. Keďže súd dospel k záveru, že nedošlo k účinnému doručeniu odstúpenia od kúpnej zmluvy, nemohli ani nastať ďalšie právne účinky spojené s takýmto úkonom, a to zrušenie platnej kúpnej zmluvy od počiatku. Nad rámec uvedeného dodal, že aj pokiaľ by v danom prípade aj došlo k doručeniu prejavu vôle žalovaného žalobcom 1/ a 2/, vo veci by neboli naplnené dôvody na odstúpenie od kúpnej zmluvy zo strany žalovaného. Stotožnil sa s názorom, že žalobca už pri podpise zmluvy musel vedieť o zrejmej nesprávnom termínoch splatnosti jednotlivých splátok, pretože termíny splatnosti kúpnej ceny predchádzali dátumu uzavretia kúpnej zmluvy a žalovaná 2/ podstatnú časť kúpnej ceny už žalobcovi vyplatila ako preddavok pred jej uzavretím. O termíne splatnosti časti kúpnej ceny strany jednali aj po podpise kúpnej zmluvy dňa 17.07.2020 v súvislosti s poskytovaním úveru o splátkovom úvere na úhradu druhej splátky, pretože žalobca podpísal čestné vyhlásenie o tom, že súhlasí s úhradou kúpnej ceny aj po termíne uvedenom v kúpnej zmluve. Žalobca ničím nepreukázal, že by čestné prehlásenie vykonal v omyle, tiesni, prípadne za nápadne nevýhodných podmienok. Pokiaľ kúpna zmluva bola uzavretá dňa 15.07.2020, čo bolo nesporné, považoval dátum 30.06.2020 ako dátum splatnosti pre danú vec za absolútne irelevantný. Okolnosť, že splatnosť kúpnej ceny nebola medzi stranami sporná vyplýva z článku IX bod 1 kúpnej zmluvy, podľa obsahu ktorého sa strany dohodli, že predávajúci má právo odstúpiť od tejto zmluvy v prípade, ak do 15 dní od podpisu zmluvy nebude v plnej výške zaplatená kúpna cena. Toto zmluvné dojednanie je jasné, určité a zrozumiteľné. Na základe citovaného zmluvného dojednania dospel k záveru, že celá kúpna cena bola žalovanému včas zaplatená dňa 29.07.2020, t.j. pred lehotou splatnosti končiacou dňa 30.07.2020. Žalovaný sa snažil navodiť hmotnoprávny stav, že odstúpil od Kúpnej zmluvy pred dátumom 29.07.2020 resp. 30.07.2020 tým, že písomné odstúpenie od zmluvy datoval ku dňu 24.07.2020, ktoré však reálne doručil katastru dňa 04.08.2020. Nebol tak daný dôvod na odstúpenie od zmluvy, pričom v konaní nebol preukázaný tvrdený omyl ani nátlak na žalovaného. Išlo o účelovú procesnú obranu, preto ani nebol naplnený žalovaným uvádzaný dôvod na odstúpenie od kúpnej zmluvy ako jeho pohnútku. Vôľa žalovaného, v čase uzavretia kúpnej zmluvy predať byt žalobcom 1/ a 2/, za dohodnutú kúpnu cenu v dobe zmluvne upravenej splatnosti, bola podľa súdu prvej inštancie perfektná, preto nebol daný dôvod na odstúpenie od nej.

5. Výrok o trovách konania vychádzal zo záveru o úspechu žalobcov 1/ a 2/ voči žalovanému v celom rozsahu, z dôvodu ktorého bol v konaní neúspešný žalovaný zaviazaný na ich plnú náhradu v spore procesne úspešným žalobcom 1/ a 2/.

6. Proti napadnutému rozsudku podal včas odvolanie žalovaný z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/ a d/ CSP. V podstatnou poukázal na uznesenie súdu prvej inštancie z 21.01.2021, ktorým bolo toto konanie prerušené do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 12C/39/2020 a na uznesenie súdu prvej inštancie z 21.09.2023, ktorým súd prvej inštancie toto konanie prerušil do právoplatného skončenia dovolacieho konania vedeného vo veci vedenej pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 12C/39/2020, ako aj na skutočnosť, že súd prvej inštancie druhým výrokom uznesenia č. k. 21C/34/2020 - 162 zo 14.02.2024 zrušil svoje predchádzajúce uznesenie z 21.09.2023, ktorým predmetné konanie prerušil do rozhodnutia dovolacieho súdu a rozhodol o pokračovaní v danom konaní, a to napriek tomu, že prekážka, pre ktorú bolo konanie prerušené naďalej trvala, nakoľko v dovolacom konaní podanom pred súdom prvej inštancie vo veci vedenej pod sp. zn. 12C/39/2020 v tom čase rozhodnuté nebolo. Poukazujúc na uvedené zastal názor, že súd prvej inštancie porušil § 164 CSP a odignoroval význam svojho vlastného rozhodnutia o prerušení konania, majúci za to,

že pre rozhodnutie vo veci samej neboli splnené podmienky, z dôvodu, ktorého konanie má vadu, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci odstúpenia od kúpnej zmluvy. V ďalšom predostrel argumentáciu o neplatnosti kúpnej zmluvy s poukazom na § 5 ods. 1 a 4 zákona č. 182/1993 Z.z., § 31 ods. 1 a § 42 ods. 4 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov opierajúcu sa aj o rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3SžoKS/92/2005 z 02.02.2006, či stanovisko Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cpjn 38/98 z 28.06.2000 a pod. Podľa žalovaného je tak kúpna zmluva nezrozumiteľná, neurčitá, nejasná, zmätočná a tým absolútne neplatná. Porušenie práva na spravodlivý proces (t. j. odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP) videl v tom, že súd prvej inštancie bez odpadnutia prekážky a bez toho, aby vykonal iné vhodné opatrenia v rozpore s § 164 a 165 CSP svojvoľne v konaní pokračoval a vo veci samej rozhodol, napriek tomu, že v dovolacom konaní sa riešila otázka majúca zásadný vplyv na rozhodnutie vo veci, nakoľko odstúpiť možno len od platnej zmluvy. Napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie napokon vytkol, že sa nezaoberal existenciou, resp. neexistenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali v konaní napokon úspešným žalobcom 1/ a 2/ nepriznať nárok na náhradu trov konania. Vzhľadom na uvedené žiadal odvolací súd napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne, prípadne napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušíť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a žalobcov 1/ a 2 zaviazat' na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. K odvolaniu žalovaného voči napadnutému rozsudku sa podaním zo 06.09.2024 vyjadrili žalobcovia 1/ a 2/. V celom rozsahu sa stotožnili s napadnutým rozsudkom zastanúc názor, že prekážka, pre ktorú bolo pôvodne konanie prerušené síce trvala, ale nové skutočnosti, odôvodňujúce nutnosť v konaní pokračovať prevážili nad potrebou prerušenia konania. V tejto súvislosti zvýraznili, že rozhodnutie o prerušení konania na podklade § 164 CSP je fakultatívne a má procesnú povahu, z dôvodu ktorého súd nie je takýmto rozhodnutím viazaný. V konaní bolo potrebné pokračovať bez zbytočných prieťahov s ohľadom na právo žalobcov 1/ a 2/ na rýchlu a účinnú ochranu a princíp hospodárnosti konania vyplývajúci z článku 17 CSP. Konanie o neplatnosť kúpnej zmluvy bolo skončené právoplatne, preto tvrdenia žalovaného v jeho dovolaní označil za irelevantné a s predmetným konaním nesúvisiace. Za vecne správny považoval aj výrok II. napadnutého rozhodnutia o trovách konania, nakoľko v predmetnom spore podľa nich neexistujú dôvody a osobitné okolnosti majúce výnimočný charakter, odôvodňujúce aplikáciu § 257 CSP. Napadnutý rozsudok žiadali potvrdiť a žalobcom 1/ a 2/ priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

8. Iné prostriedky procesného útoku, resp. procesnej obrany neboli sporovými stranami vo vzťahu k napadnutému rozsudku v odvolacom konaní produkované.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 34 CSP, po zistení, že odvolanie žalovaného bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) a oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že napadnutý rozsudok nebol oprávnený preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli v podaných odvolaniach výslovne uvedené. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP).

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

12. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. a) CSP, t.j. že pri prejednaní veci neboli splnené procesné podmienky odvolací súd poznamenáva, že teória civilného práva procesného rozoznáva vecné procesné podmienky, ktorými sú v sporovom konaní žaloba a splnenie poplatkovej povinnosti, ďalej procesné podmienky na strane súdu, ktorými sú právomoc, príslušnosť a zákonné obsadenie súdu a napokon aj procesné podmienky na strane sporových strán (pozitívne procesné podmienky), ktorými sú procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, povinné zastúpenie advokátom, spôsobilosť byť zástupcom s riadnym plnomocenstvom a tzv. negatívne procesné podmienky medzi ktoré patria prekážka začatého konania a prekážka rozsúdenej veci. Skúmanie splnenia procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu prvej inštancie a rovnako aj súdu odvolacieho počas celého priebehu konania pred súdmi týchto inštancií. Nedostatky niektorých procesných podmienok sú neodstrániteľné, čo znamená, že prítomnosť takéhoto nedostatku absolútne bráni súdu v konaní a rozhodnutí vo veci a jedine správne rezultuje do zastavenia konania. Nedostatky iných procesných podmienok sú odstrániteľné, a teda súd po zistení nedostatku procesnej podmienky sa pokúsi tento nedostatok odstrániť vlastným postupom alebo výzvou voči strane sporu. Vadou predpokladanou v § 365 ods. 1 písm. a) tak trpí konanie pred súdom prvej inštancie v prípade, keď tento vec prejednal a rozhodol napriek nesplneniu niektorej z vyššie uvedených procesných podmienok.

13. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. že súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil odvolateľovi uskutočnenie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva odvolateľa na spravodlivý proces, odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

14. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci odvolací súd uvádza, že tento dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovanie manuálnej povinnosti súdu, vykonanie nezákonne získaného dôkazu, porušenie povinnosti viazanosti súdu iným rozhodnutím), pričom jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, nie zmatečnosť súdneho rozhodnutia.

15. Súd prvej inštancie v danej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu a zo zistených skutočností prijal vecne správne právne závery. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojuje odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje a na ktoré v plnom rozsahu poukazuje (§ 387 ods. 1 CSP). Skutočnosť, že odvolací súd sa tiež v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu vyplýva z rozsudku ESLP vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, č. 20772/92. K odvolacím námietkam žalovaného ako aj na zvýraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza nasledovné.

16. Z obsahu žalovaným podaného odvolania je nepochybné, že ním uplatnenými odvolacími dôvodmi je spochybňovaný predovšetkým procesný postup súdu prvej inštancie pred vydaním napadnutého rozsudku, ktorý najskôr uznesením č. k. 21C/34/2020 – 91 z 21.09.2023 prerušil predmetné konanie do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o dovolaní podanom žalovaným vo veci vedenej súdom prvej inštancie pod sp. zn. 12C/39/2020 a následne výrokom II. uznesenia č. k. 21C/34/2020-162 zo 14.02.2024 toto svoje rozhodnutie zrušil, čím podľa žalovaného poprel účel a význam svojho vlastného rozhodnutia o prerušení konania. Z označených rozhodnutí súdu prvej inštancie je zrejmé, že išlo o tzv. fakultatívne prerušenie konania v zmysle § 164 CSP, t. j. z dôvodu, že v inom konaní (správnom alebo súdnom) je riešená otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Touto otázkou bola v danom prípade otázka ne-/platnosti kúpnej zmluvy, ktorá bola prioritne riešená súdom prvej inštancie v súbežne vedenom konaní pod sp. zn. 12C/39/2020 o určenie jej absolútnej neplatnosti, ktoré však už v čase vydania napadnutého rozhodnutia bolo právoplatne ukončené.

17. Vo vyššie naznačenom kontexte odvolací súd prízvukuje, že v zmysle platnej procesnoprávnej úpravy nie je súd v prípade existencie otázky, majúcej význam pre rozhodnutie, povinný svoje konanie prerušiť do skončenia iného konania. Ide len o možnosť, ktorú mu označené ustanovenie dáva, pri využití ktorej musí zvážiť, či takéto prerušenie konania prispeje k spravodlivému rozhodnutiu vo veci (t. j. k naplneniu dikcie čl. 46 ods. 1 ústavy), a preváži nad záujmom na rýchlom a hospodárnom prejednaní veci bez zbytočných prieťahov, ktorý je rozhodnutím o prerušení konania dotknutý. Podstatné je, že otázku, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu si súd môže vyriešiť aj sám ako tzv. prejudiciálnu otázku (§ 194 CSP) a tiež, že súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, má možnosť konanie prerušiť. Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. októbra 2010, sp. zn. 3 Cdo 150/2010).

18. Vo vzťahu k povahe rozhodnutia o prerušení konania odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie uvedeným v závere jeho pred napadnutým rozsudkom vydaným uznesením č. k. 21C/34/2020-62 zo 14.02.2024, že rozhodnutie súdu o prerušení konania je procesným rozhodnutím, ktorým nie je v ďalšom konaní viazaný. Rozhodnutím o prerušení konania sa nerozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov sporu vo veci samej (nezasahuje sa do nich), pričom toto rozhodnutie má len procesnoprávne dôsledky pre určité štádium súdneho konania (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 204/2013, časopis Zo súdnej praxe č. 51/2014). Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ konajúci súd dospeje k záveru, že dôvod pre prerušenie konania nebol daný, alebo že prevažuje záujem na rýchlom a hospodárnom prejednaní veci bez zbytočných prieťahov pred dôvodmi, pre ktoré bolo konanie prerušené, možno v konaní pokračovať aj pred odpadnutím prekážky, pre ktorú sa konanie prerušilo. Ustanovenie § 165 ods. 1 CSP upravuje len podmienky, pri splnení ktorých je súd povinný pokračovať v skôr prerušenom súdnom konaní, avšak nevylučuje, aby súd v konaní pokračoval v prípade, ak je takýto postup v záujme požiadavky na spravodlivé, rýchle a hospodárne prejednanie veci.

19. V okolnostiach prípadu sporové strany, vrátane žalovaného, boli s rozhodnutím súdu prvej inštancie, že v konaní bude pokračovať oboznámené, nakoľko uznesenie č. k. 21C/34/2020 - 162 zo 14.02.2024, ktorým bolo procesne rozhodnuté o pokračovaní v konaní, bolo doručené jeho právnenému zástupcovi dňa 16.02.2024, kedy mu bolo súčasne doručené predvolanie na pojednávanie, na ktorom sa mal možnosť zúčastniť a predniesť tak súdu relevantné argumenty voči žalobcom 1/ a 2/ uplatnenému nároku na určenie neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy, datovaného dňom 24.07.2020. V predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia odvolací súd opísal, čo je potrebné chápať pod podmienkami konania, porušenie ktorých procesných práv by mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, ako aj, ktoré iné vady konania by bolo možné považovať za spôsobujúce nesprávne rozhodnutie súdu vo veci, avšak žalovaným v odvolaní obsiahnutá argumentácia nie je spôsobilá naplniť obsah týchto ním uplatnených odvolacích dôvodov o nesplnení procesných podmienok či o porušení práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. a), b) a d) CSP.

20. Na tomto mieste sa žiada zvýrazniť, že otázka od riešenia, ktorej záviselo rozhodnutie vo veci samej, t.j. otázka ne-/platnosti kúpnej zmluvy bola v čase vydania napadnutého rozhodnutia právoplatne vyriešená, a to rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 12C/39/2020-164 z 24.02.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 5Co/32/2022 z 29.06.2023, ktoré nadobudli

právoplatnosť dňa 10.08.2023, ktorými bola žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy právoplatne zamietnutá. Skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy bolo napadnuté dovolaním nemení nič na právoplatnom vyriešení predmetnej otázky, a ani na záväznosti rozhodnutia vzťahujúceho sa k tejto otázke pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku (§228 ods. 1 CSP). Iniciovanie dovolacieho konania v inom súbežne vedenom spore nebráni možnosti, aby si súd konajúci v tomto spore túto otázku sám prejudiciálne vyriešil, a to aj zhodným spôsobom, akým bola daná otázka vyriešená v inom súdnom konaní (sp. zn. 12C/39/2020). Záver o platnosti kúpnej zmluvy bol súdom prvej inštancie dostatočne odôvodnený a rovnako dostatočne bol odôvodnený aj záver o neplatnosti žalobcami 1/ a 2/ napadnutého odstúpenia od nej písomnosťou datovanou žalovaným dňom 24.07.2020. Pokiaľ kúpna zmluva bola medzi sporovými stranami uzavretá 15.07.2020, oprávnenie odstúpiť od kúpnej zmluvy v zmysle dojednania obsiahnutého v článku IX. bod 1) by žalovanému vzniklo uplynutím 15 dní odo dňa jej uzavretia, t.j. uplynutím dňa 30.07.2020, samozrejme za predpokladu nezaplatenia kúpnej ceny v plnej výške v zmysle kúpnej zmluvy. Keďže podľa ustálených skutkových okolností prípadu bola v zmysle kúpnej zmluvy žalovanému celá kúpna cena zaplatená už 29.07.2020, nemohol byť naplnený medzi stranami dojednaný dôvod pre odstúpenie od kúpnej zmluvy, z dôvodu čoho by nebolo možné považovať odstúpenie žalovaného od kúpnej zmluvy za platné ani v prípade ak by žalobcom 1/ a 2/ bolo toto odstúpenie ako jednostranný adresovaný hmotnoprávny úkon riadne doručené. K platnému odstúpeniu od kúpnej zmluvy nemohlo dôjsť ani z dôvodu uvedenia žalovaného do omylu, so skutočnosťou ktorou platná právna úprava (§ 49a OZ) spája len možnosť domáhať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nie však vznik práva odstúpiť od zmluvy.

21. V danom kontexte odvolací súd prízvukuje, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS/252/04) a rovnako neznamená ani to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (viď rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I.ÚS/50/04). Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne uviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, i výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré na prejednaný prípad aplikoval, z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil. Z hľadiska logiky a argumentačnej súdržnosti je tak napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj jeho odôvodnenie postačujúce, vecne správne a súladné s hmotnoprávnou úpravou dopadajúcou na prípad.

22. Správnemu rozhodnutiu vo veci samej (výrok I. napadnutého rozsudku) zodpovedá aj správne rozhodnutie o trovách konania (výrok II. napadnutého rozsudku). Žalobcovia 1/ a 2/ boli v konaní plne procesne úspešní, preto im v zmysle § 255 ods. 1 CSP patrí náhrada trov konania pred súdom prvej inštancie v celom rozsahu. Žalovaný v priebehu konania neprodukoval žiadne relevantné tvrdenia o existencii okolností hodných osobitného zreteľa, výnimočného charakteru, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania, v tomto smere nepredložil ani žiadne dôkazy, osvedčujúce existenciu takýchto okolností, a neučinil tak ani v odvolacom konaní, hoci v ňom napádal aj výrok súdu prvej inštancie o nároku v spore úspešných žalobcov 1/ a 2/ na náhradu trov konania. Podľa odvolacieho súdu, vo veci neboli označené (špecifikované) a ani preukázané také konkrétne okolnosti odôvodňujúce iné rozhodnutie o trovách konania, ktoré by viedli k záveru o nezákonnosti a vecnej nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o tomto súvisiacom nároku.

23. Z už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (viď napr. aj rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu žalovaného, zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

25. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 255 ods. 1, v spojení s ust. § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP, na základe ktorých odvolací súd priznal žalobcom 1/ a 2/ voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by v zmysle ust. § 257 CSP nebolo dôvodné žalobcom 1/ a 2/ priznať náhradu odvolacích trov neboli v okolnostiach prípadu vzhliadnuté. Rozhodnutie o nároku žalobcov 1/ a 2/ na náhradu odvolacích trov konania je potrebné vzťahovať aj na trovy konania vzniknuté žalobcom 1/ a 2/ v súvislosti s rozhodovaním o návrhoch na nariadenie neodkladných opatrení, o ktorých bolo konané a rozhodnuté v priebehu súdneho konania.

26. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady všetkých priznaných trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).